

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre.....	24 kor. 120
Félévre.....	12 „ 60
Negyedévre.....	6 „ 30
Egy hóra.....	2 „ 10
Egyes szám.....	8 „ 10
Vidékire.....	10 „ 15

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Kolozsvár, 1904.

Lenézett életpályák.

Kolozsvár, aug. -0.

Az életpályák megválasztásáról mindig sokat lehet beszélni, de tulajdonképpen csak kétszer aktuális egy esztendőben és pedig a tanév megnyitása és bezárásakor.

Az élet nehéz, küzdelmes volta egyfelől, másfelől pedig az embernek egész életén át való boldogulása lebeg szemük előtt a szülőknek, mikor gyermekük életpályáját megválasztják, s hogy ez mily nagy gondot szerez nekik mindenki tisztában lehet.

Különösen áll ez az ugynevezett *középosztályra*, s ennek is azon részére, a mely születés és vagyon tekintetében nem foglalhat helyet az *arisztokraták* között, ellenben szellemi műveltség s társadalmi állásfoglalásuknál fogva rangban előbbrevalóknak tartják magukat a *kereskedőknél* és *iparosoknál*, vagyis szerintük az *uriosztályt* képezik.

Ezek a szülők gyermekeiket jószántukból sohasem adják kereskedői vagy pláne iparospályára, mert egyik sem *uri foglalkozás*, hanem aféle „*kreizlerájosság*”, megköszönéses *csizmadiaiskodás*, melyek nem uri ember gyermekeinek valók s mikor aztán gyermekeik évközben rossz bizonyítványt visznek haza, mindannyiszor azzal rémítgetik s nógatják a tanulásra őket, hogy meg nem javulás esetén *»másnak«* adják, mely esetben mint a családra *»szégyent hozót«* még gyermekeknek is megtagadják.

Ez a félszeg felfogás, fájdalom annyira ragadós lett, hogy már a jobb módú kereskedőknek és iparosoknak is azon jár az eszük, hogy fiaikból tanárt, ügyvédet, orvost vagy hivatalnokot neveljenek, hogy ne legyenek örökös rabszolgái a kereskedői és ipari üzletnek, hanem legyenek könnyebben élő *»ur«*, a melylyel már nem is *»tekintetese«*, hanem *»nagyaságos«* cím jár. És ez is valami.

Külföldi nagy és művelt államokban ez egészen másként van. Ott a gazdag és született arisztokrata, ha nem is adja fiát kereskedőnek avagy iparosnak, azonban vagyonának tekintélyes részét fekteti kereskedelmi és gyáripari vál-

latatokba s fiaival a magasabb hadügyi és államtudományok mellett elsajátíttatja a kereskedelmi, ipari, szóval a *közgazdasági ismereteiket* is.

A külföldi arisztokraták gyermekeit ott látjuk a technikai egyetemeken, reáliskolákban és kereskedelmi tagozatokban, míg később az így szerzett gazdag ismereteikkel, helyet foglalnak tekintélyes ipari részvénytársaságok és kereskedelmi vállalatok igazgatóságaiban azzal az egyszerű kereskedővel és iparossal együtt, a kik mint szakemberek *gyakorlatilag* tették magukat érdemesekké az ily vállalatok vezetésére.

Ez a szellem kellene, hogy a mi „arisztokrata” és „közép osztályunkat” is áthatassa. Nekik kellene előljárni s példát mutatni az utánuk következőknek. Vagyonukkal és szellemi tőkéjükkel emeljék az ipart és kereskedelmet, mert ezek nélkül ma már a magyar mezőgazdaságnak csupán szellérkedéshez és jobbágycodáshoz hasonló helyzete van és a melynek gyümölcsait a külföld élvezi, inportálván nekik nagyon csekély haszonnal ipari feldolgozásaira nyerterményeinket.

De erre az irányítást elsősorban magának az államnak kellene megtennie.

A kereskedelmi és iparügyi miniszternek gyárak és nagy ipartelepek létesítéséről kellene gondoskodnia részvénytársaságok által, melyekbe bevonnák gazdag főurainkat, a főrészesvényes maga az állam legyen. E részvénytársaságok életképességét biztosítani így az állam s bizalommal fektetnek bele tőkéiket nagybirtokosaink is, meg lévén győződve arról, hogy befektetett tőkéjük nem lesz martalékká az idegen gyárak és vállalkozók mindent megölő konkurrenciájának, mert az övék mellett az államnak is kötelessége lenne elhelyezett tőkéjének megvédése.

Ezt kell megtennie az államnak; ilyen védő sorompókat állítson az országban, ha az ország határára vámsorompókat nem állíthat. S e mellett az ipart és kereskedelmet védő országos törvényeket, hogy azok versenyképes fejlődésnek indulhassanak s nemcsak az ország

területéről kiszoríthassák az idegen cikkeket, hanem kivitelképesek is legyenek.

Ekkor aztán nem lenne népszerűtlenség és mellőzött, sőt hasznos és keresett pálya lenne az ipari és kereskedői foglalkozás.

— A pécskai mandátum. Mint jelentettük már, Pécskán, a megüresedett mandátumra a szabadelvű párt Herczeg Ferencet, a kiváló íróit jelölte. A függetlenségi párt is felveszi a harcot és nagy lelkesedéssel *Z h u s z k y Istvánt*, az aradi „Függetlenség” című lap kiadóját léptette fel, kinek megválasztása bizonyos.

— A képviselőház ülése formális tilés. Csak azért gyűlt össze körülbelül husz képviselő, hogy legyen mégis valaki, aki végighallgatson egynehány elnöki bejelentést és a jegyzőkönyvet. Az elnök gyorsan végzett a főrendiház átiratával is. Mindössze csak 20 képviselő van jelen.

A jegyzőkönyv hitelesítése után Feilitzsch Arthur elnök bemutatja a főrendiház átiratát az ott elfogadott összes javaslatokról. Az összeegyeztető bizottságnak adják, ezután pedig fölterjesztik a Felsőházhoz szentesítés végett.

Ezzel kimerült a tegnapi formális ülés napirendje. Fél egykor már be is rekesztették.

A vidéki tűzoltóság.

Megdöbbentő hírek érkeznek napról napra a vidékről. Tűzvész pusztít mindenfelé, a mit persze a nagy szárazságnak kell tulajdonítani. Az emberek nem tudnak kellően védekezni a pusztító elem ellen. Kevés a víz s ezt a keveset sem tudják felhasználni, hogy a tűz terjedését megakadályozzák. Az emberek nem tudnak alkalmazkodni a tűzrendészeti szabályokhoz; hatóságai közeink pedig vagy nem törődnek azzal, hogy ezek a szabályokat betartsák-e, vagy pedig nagyon enyhén büntetik a szabályok áthágóit.

Ami a tűzvész terjedésének megakadályozását illeti, erre nézve nemcsak a mai század időben, de más alkalommal is mindig az volt az általános panasz, hogy kevés a víz s emiatt nem lehetett a tüzet oltani, illetve terjedésében megakadályozni. Ezt a felfogást még a mai század időben is feltételeznek és indokolatlannak tartjuk. Aki ismeri a falusi nép szokását és járását, tudja, hogy rendes körülmények között, ha csak szélvihar nem akadályozza az őszi munkát, még a jelenlegi csekély vízmennyiséggel is újít lehet állani a tűznek, ha megvannak hozzá a kellő eszközök.

Első és elengedhetlen feltétel, hogy minden községben legyen szervezett és jól begyakorolt tűzoltóság. Eppen most jelent meg Ádám József István tűzoltólistát Magyarország tűzoltóságáról írott munkája, melyről megdöbbentően tűnik ki, hogy Ma-

gyarország 12614 községe közül csak 2278 községben van tűzoltóság szervezve, noha az 1888. évi kiadott kormányrendelet a tűzoltóság szervezését az ország minden város és községében kötelezővé tette. Ezekből az adatokból kitűnik, hogy ezidőszent 10336 községben nincs tűzoltóság. Ezekben a községekben a rendszeres tűzoltást nem ismerik s éppen ezért a tűz terjedését még akkor sem tudják megakadályozni, ha bármily bőven volna víz. Ezekben a községekben tehát a keletkezett tűz addig terjed, míg tápanyaga van.

Voltak idők, amikor a tűzoltóság szervezése, a tűzoltószerek beszerzése sokféle akadályokba ütközött az egyes községeknél. A legnagyobb baj az volt, hogy legtöbb községben nem volt olyan ember, a ki a tűzoltóságot szakszerűen szervezni tudta volna. A községek anyagi ereje sem bírta meg a modern tűzoltószerek beszerzését.

Ezen a bajokon most már könnyen lehetne segíteni. Amióta a közigazgatási tanfolyamokat szervezték, az országos tűzoltószövetség elnökei gondoskodtak arról, hogy a tanfolyam hallgatói mint leendő községi jegyzők a szakszerű tűzoltásban is kiképeztesse. Négy év múlt el a közigazgatási tanfolyamok megnyitása óta s ez idő alatt néhány ezer olyan képzett ember került ki a községekbe, aki hivatva van a tűzoltóságot szervezni. Hogy pedig a szervezés még sem történik meg abban a mérvben, a mint ez kívánatos volna, annak ismét megvan a maga oka. Községeink legnagyobb részben oly csekély anyagi erővel rendelkeznek, hogy a rendszeres tűzoltóság részére szükséges tűzoltószerek megszerzésére képtelenek. A régi elavult rendszerű szivattyúk már nem felelnek meg ama követelményeknek, hogy ezek segítségével kevés vízzel is hathatós munkát tudjon kifejtetni a tűzoltóság. Pedig nekünk — különösen a vidéknek — a mai vízhiány mellett éppen olyan szivattyúkra van szükségünk, amelyekkel minden csep vizet hasznosn tudjunk felhasználni.

Az ily modern szerkezetű szivattyúk beszerzését a községek nem bírják meg, ezek nélkül pedig hiába szerveznék a tűzoltóságot is. Ennek a bajnak az egyedüli orvossága az volna, ha segítséget nyújtanának a községeknek a tűzoltószerek beszerzése és a szervezett tűzoltó-testületek anyagi támogatására.

A községekben kevés a szellér ember, a lakosság legnagyobb részének háza és földeskeje van. Ezek tehát — bár nagy áldozatok árán — de legnagyobb részben mégis biztosítják a házaikat és a terméskét.

A biztosító társaságok évenként kolosszális összegeket szednek be a községi lakosoktól s a beszedett biztosítási díjaknak alig elenyésző csekély százalékát fizetik vissza az előforduló kár megtérítése fejében.

Tapasztalat igazolja, hogy ott, ahol szervezett tűzoltóság van, aránylag kevesebb károkozásról lehet beszélni, mint olyan helyen, ahol nincs tűzoltóság, mert a veszélyt vagy még csirájában elfojtják, vagy annak továbbterjedését meg-

S Z E R K E S Z T Ö S É G

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lycæum-angoltelek.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek.

Nyilttér megállapodás szerint.

Szombat, augusztus 20.

akadályozzák. Mindkét esetben tehát első sorban a biztosító társaságoknak tesznek szolgálatot tűzoltóink. Múltánys volna tehát, ha a biztosító társaságok ezt a szolgálatot honorálnák s arra kellene törekedniük a saját érdektükben, hogy ott, ahol még tűzoltóság sincs, annak szervezését anyagi támogatással előmozdítsák.

A biztosító társaságok évi nyereségük csekély százalékával lehetővé tennék, hogy minden község kapjon megfelelő tűzoltó eszközöket. Ezt az anyagi áldozatot a biztosító társaságok nem éreznék meg, de ezzel lehetővé tennék minden községnek, hogy tűzoltóságot szervezzen, mert hogy eddig hazánkban 10336 községben nincs tűzoltóság, annak egyedüli oka ez idő szerint a költséges tűzoltószerek hiánya.

Az ideai tűzvészkeblől okolni fognak a biztosító társaságok s hogy jövőre hasonló csapás ne érje őket, tegyék meg ők a kezdeményező lépést azzal, hogy a községeket a tűzoltóság szervezésében anyagiilag támogatassák.

Egyestül erővel minden bajnak elejét lehet venni.

Egy községi jegyző.

A japán—orosz háború.

Port-Artur ostroma.

— Express tudósítás. —

Budapest, aug. 19.

Stössel tábornok hadiparancsa a legjobb hatást tette kormánykörtükben. Megvannak győződve, hogy a városrészes morális hatással lesz a vívő örökre való hivatkozás, nemkülönben az, hogy rámutatott a pogány ellenség nemtelen orvátmadására. Pétervárott megvannak győződve, hogy a tiszték és legénység egyaránt át vannak hatva kötelességeik tudatától és hogy mindnyájan egy szálal fognak elhullani — ha úgy kívánja a helyzet — az utolsó orosz talpalatnyi föld védelmében is.

London, aug. 19.

Stössel tábornok eltiltotta a nem harcolók távozását. Mindössze talán 90 család távozott a városból. A japánok sem hajlandók többet kiengedni a városból, mert fontos közléseket vihetnek esetleg magukkal a távozók.

A védelmi művek erősítését lázasan folytatják. Kivétel nélkül mindenkit munkába fogtak. A kigyalult szénraktárak lángja az egészig csap fel. Stössel a tengerbe hánnyatja a szemet. A lakosság és a katonaság részére földalatti folyosókat ásának lakóhelyül. Stössel folyton katonái között van, hogy személyes jelenlétével is bátorságra buzdítsa reményüket vesztett katonáit. Folyton buzditó beszédeket is intéz hozzájuk. Mindenfelől szárazföldi aknákat, nagy vas-és tüvegdarabokat hajlítanak el. Drókerítéseket is vonnak szerte a vár körül, máshol gródrókat és sáncokat ásának. A városrészes kezd már beléltörődni sorsába. A várban a löszerek is fogytán vannak. Tudja, mi következik s nagy elhatározással várja a ja-

TÁRCA.

Törökország s a panislamismus.

A mohammedán világ politikai és vallási központja mindig Allah prófétajának az utódja volt; benne éledt újra kelet caesaropapismusa. Az arabok bukása után fölbomlott a muslimok (megnyugvók) egy-sége, megoszlottak s a kalifáságra majd az egyik, majd a másik mohammedán uralkodóház tartott igényt; elenyészelt a központi vezető erő — s az általános zavar közepett a mekkai emír tekintélye, hatalma emelkedett a legmagasabb polára. De hatalma ingatag, — fegyveres erő nem védelmezi, — az emír tehát jobbnak látja a próféta utódjának nyilvánítani, elismerni I-só Selim szultánt (1512—1520). Az Arany Szarv mellett székelő padisab-ra szállott tehát az összes muszlimok fő- és védur-sága. De főhatóságának létjogosultságát kétségbe vonták a scita perzsák — a marokkói serif, meg a szudáni államok pedig hallani se akartak róla. S ez így volt a legújabb időkig, míg meg nem izmosodott a panislamismus, melyet a reform szultánnal, II.ik Mahmuddal (1808—1839) versenyző diplomata szultán, Abdul Hamid (1876 szept. 3 óta) kellett új életre. A hivk örömmel hallották a nagyur ébresztő szö-zatát, az elhíntett magvak termékeny talajra találtak s a szultánt buzgógn támogatják a szerzetes rendek, főként a senussik, kiket Tripolis megközelíthetetlen sivatagjában székelő seik-júk szétkűld a mohammedán világ minden részébe, hogy megnyerjék a tömegeket. Nagy pártolója Abdul Hamid célzatainak a mekkai emír is, bár a syriai s arabiai arabok kelletlenül viselik a török jármót; nem tudják összeegyeztetni lékte-len szabadság vágyaikat a gyűlölt idegenek igájával. Ezt nagyon jól tudják Stambulban a szultán két kézzel szórja a pénzt Je-

menben és a szomzadságban, nem k melve fegyveres erejét se ha kell, — csak hogy megmentsa s megtarthassa a szent helye-ket. Ugyan e miatt víz évenként a Mek-kába induló hivatalos karaván több millió pénzt és ék-zert az emírnek, — kinek leg-idősebb testvére a mohammedán törvény szerint örököse, kezeseül állandóan Konstan-tinápolyban, a nagyur környezetében tar-tózkodik.

E váltvetett munkásság eredménye az, hogy a panislamismus óriás területéket hó-dított meg már a török-görög háború előtt, — aprófta s szőlőinek győzelme után pedig szinte rohamosan növekedett propagandája, ereje. Alig kötötték meg a békét, máris megjelentek Stambulban Bulnáváj vallási fejének a bej-nek a fiai s a szultán állam költségen neveltheti őket a Galata-Sarait-ban; ugyanekkor bocsátotta ki lángoló lelkesedé-sel irt nyilatkozatát Egyiptomban a panisla-mismus buzgó előharcosa Musztafa Kamet, s áradozó szavakban fejezi ki a szultán iránt való föltétlen bizalmát és Allahba vetett reményét, hogy az idegeneket kipusztítja a Nilus mellékéről minél hamarabb. A szun-nita Afghanistan-zsán sűrű vallási és poli-tikai összeköttetéseket tart fenn a portá; a Jidisz előszobáiban minden nap ott lát-hatók a szultán jóindulatát, támogatását kereső fiatal afgánok, Mekkában pedig a jámbor zarándokok, kik a nagy ur költség-én látogatták meg a szent helyeket. Leg-többet azonban mégis az Anglia főnnható-sága alá tartozó 65.000.000 indiai muszlim-tól várnak, várva az idők teljességére, mi-dőn a roppant tömeg fegyvert fog, kiűzi a bitórlókat s visszaállítja a mohamedánismus régi fényét, dicsőségét, a khalifa világhatalmát. A prófétaának jávai, malakkai, jónnani, kelet-turkesztáni hivei is a padisabat tartják sa-játképi uruknak. A stambuli propaganda ez óriás sikerei, egészen hátterébe szorítják az intransigens Perzsiát, Marokkót s alig van már messzi az idő, hogy az egész mohamedánvilág elismeri szellemi fejének a szultánt.

A szultán mellett vallási szempontból a scik-ul-iszlámot illeti meg a legelső hely; e mohammedán főpapnak körülbelül oltai hatásköre van, mint az orosz szent zsinat procratorának, sőt több tekintetben nagyobb, mert scik-ul-iszlám megfoszthatja trónjától a szultánt. E miatt iparkodik e veszedelmes főpap hatáskörét kellő korlá-toz köz szorítani Abdul Hamid szultán, k nek mégis csak nagyobb a hatalma, mert egyedül neki van joga kibontania a próféta zóld zászlaját. Ez a jog, s nem fegyver-es ereje tesz ki fölélmessé a szultánt Európára még ma is, mert ha a nagyurat mértékte-lenül, túrhatalomlúl foszák szoro gati, csak a zöld zászlót kell fölvennie az Eski-Serait-ra s a mohammedánok Konstantiná-polyban, Afrikában, Ázsiában olyan vérfür-dőt rendeznek a keresztények közti, melyet még nem látott a világ. A nagyhatalmak nagyon jól tudják ezt; nem is mennek a véletekig, inkább azt óhajtják, hogy Törökország lassankint, apránként gyöngüljön el, magától haljon el — hogy helyé, meny-nyiben lehetséges a régi formák közt új fajok, új kulturák foglalják el.

Vajjon növekszik-e, sagnál-e, apad-e a törökség anyagi és erkölcsi ereje? biztos, határozott választ alig adhatunk, mert a közzétett adatok, a hivatalosak épügy mint a magán kutatások eredményei nagy mértékben ingadozók. Annyi kétségtelen, hogy Stambulban fognak a törökök; bekapott, befészkelődött közéjük ezerféle baj; paede-rastia, a két gyermek rendszer, magzatel-hajtás s százele ragályos betegség, — a gazdagokat pedig a hárem satnyítja tehetet-len bábokká. Vidéken már nagyobb a gyer-mekáldás, egyszerűbbek az erkölcsök, szo-kások; — de mégis tömérdék a nyomoru-ság. Dr. Döring, ki a kormány megbízása alapján vizsgálta meg Kastamuni vilajetét ragályos bajokkal fertőzöttnek találta a la-kosság kilenc tizedrészét. A törökség átha-onító ereje nagyon megcsappant, — néhol teljesen elenyészett, s rovására egyre na-gyobb tért foglalnak az idegen elemek; az

előtt a görögök váltak oszomanokká, most pedig megfordítva történik. Anatolia éjszak-keleti határain a kurdok föggetlen népkül viselkednek; Syria arabjai teljesen háttérbe szorították a hódiitokat; a szigeteken már csak a hivatalnokok törökök. De mindent összevéve a törökök helyzete mégis kedve-zőbb mint a németek Ausztriában, mert a szultán birodalmában nyolc millió oszmani áll szemben tízezer millió más nemzeti-gű aliatvalóval. E számok azonban csak becsléseknek alapulnak, s hogy mennyire különbözök ezek, elég ha Tripolist említtük. E nagy területű 1033400 km² tartomány lakosságát Cervati kézikönyve 6 millióra teszi, Hübennek az imént megjelent statisztikája pedig 1.000.000-ra. Melyik az igaz? Ha a veszendőben levő határtartományok csakannyan idegen kézre kerülnek: Arabia, Syria, Kurdistan, az Archipelagus, ugy na-gyot fog javulni a törökség helyzete és Anahalia mindig erős vára, bástyája lesz a portának.

Arabiát nem benszültől lakkosság fogja függetleníteni, hanem az angolok szakitják majd el Törökországtól. 1879-ben megszá-lította Angolország Cyprust, 1881-ben Egy-ptomot s azóta napról-napra növekszik be-folyása; csapatai egyre följebb haladnak a Nilus mellékein s Szirakim, Magadozo és Mambabaról kiindulva ráette a kezét nyu-gati Afrika legnagyobb részére és csak Abyssinia, a francia Obok meg az olasz Erytrara vágják újját ideig-óráig. Arabiát tehát a Vörös-tenger felől angol birtokok fogják körüli.

A nagyterjedelmű félsziget birtokba vétele 1839-ben Aden messzállásával kez-dődött. S ezóta leköltézte, megnyerte a hadramuti főnököket, az amani-vinamat pedig darallással tette. És ebben nagy se-gítségére volt Angolországnak Zanzibar szul-tánjának — ki előbb Oman főura volt — meghódolása. Dél-Arabia meghódítását Mas-ka leigázásával fejezték be. De jelentékeny területeket foglaltak el a félsziget belsejében is. Arabia szívében a szultán birodalmához

tartozó Nedzsel határain már angol pénz és ügynokok uralkodnak; tíz-tizenkét év előtt, jó-formán észrevétel nélkül foglalták el a Bahrim-szigeteket.

A Tigris és eufratesi, a sáttal arabi, a perzsa tengerből hajózás egészen az ó kez-dükben van. Arabiát tehát kelet, dél és nyugat felől angol birtokok veszik körül. Rá vetették a szemüket Dzoeddá-ra, mely két huszonnégy órai járásra van Mekkától s a zarándokok utolsó előtti állomása.

Voltaképpen mi célja van-e törökvések-nek? Első sorban az Indiába vezető út biz-tosítása. Aztán meg Arabia az egészen pusztá, védett síkságai dus termést adnak, — dél-nyugati részén pedig a svájcinál jóval na-gyobb területű havas vidék terül. A leg-főbb törökvésük mégis Mekka megszerzése, mint a szent város elfoglalása megbítaná a kalifászá hatalmát. Ennek elérésére meg-engedhetőknek tartanak mindent: vesztegetést, csalást, igazat, — fegyver szállításokat a szultán ellenségei vagy lázadó aliatvalói ér-dékében, flottatüntetések s nem mulhatik el angol beavatkozás nélkül Dzoeddában, Ladjában egyetlen bonyodalom se. A belső részekben tanyázó féktelen székeknek Dzsib-terből örmények, görögök, francia lobogó alatt szállítják a tömérdék pusztát, hadiszert.

Sokkal bonyolultabbak Syria, s a mö-götte fekvő kerületek viszonyai. Ez elhanya-golt területeken is a törökök és arabok néznek ugyan farkasszemet egymással, de az erkölcsi, politikai és közigazgatási elő-nyöért, befolyásért négy hatalom verse-nyez. A küzdőléren Franciország jelent meg először, — s ez juttatta kezébe a ke-resztényeknek keleten való patronatust. Fontos kereskedelmi érdekük vannak Syriá-ban; számos közintézményt tart fenn és sok iskolát, melyek sikeresen terjesztik a fran-cia nyelvet, műveltséget; a Libanon vidéki maronisták nagy része franciail beszél és ír, — s Törökországnak második hivatalos nyelvűvé emelkedik az; belza tőkék közre-működésével építették a Damaskusz, Hau-ránig érő vasutat. A francia befolyást Né-

pánok rohamát. Bizonyos, hogy borzasztó vérpatak fog omlani minden lépésért.

Tokio, aug. 19.

A japánok működése sem szünetel közben. Egy Washingtonból érkezett jelentés szerint hosszú aknákat fúrtak az erődök alá, melyeket a kellő pillanatban fel fognak robbantani. A bombázás a tenger és a már elfoglalt hegyek felől kétszeresített erővel indult meg. Az erődök borzasztóan szenvednek a bombázástól. A Galamb-öböl felől jövő ágyúzást még csak nem is viszonyozzák; úgy látszik, hogy a távolság miatt nem akarják pazarolni löszüket a várat védő oroszok. Az egész város romokban hever. Mindent fojtó füstfellegek borítanak. A japánok újabb csapaterosztásokat kaptak s most már három oldalról készülődnek az elhatározó rohamnak. Általános meggyőződés szerint ez lesz a világ legvéresebb szorongóháma.

Az orosz hajók sorsa.

Csifu, aug. 19.

Hire jár, hogy a portarturi kikötőbe visszazsárlgózott hajók ismét kénytelenek voltak a bombázás és a szénkészlet égése miatt elhagyni a kikötőt. Állítólag nagy tökélet fejlődött ki, melyben jelentékeny károkat okoztak a japánok. Az oroszoknak sikerült keresztültörni a japán blokádot. Minden pillanatban várják az orosz hajókat, melyeket Togo üldöz. Más hírek szerint egy orosz páncélos, a Baján és két torpedóromboló elsüllyedt, 2 kirkáló sulyosan megsebesülve visszatért Port-Arturba s egyet elfoglaltak a japánok. A híreket még hivatalosan nem erősítették meg.

Sangháj, aug. 19.

A kínai taotáj nem mer energikusan fellépni az oroszok ellen. Az aszkoldon még mindig leng az orosz lobogó s nincs lesemrelve. Négy japán torpedónaszád figyellel tartja a kikötőt. Állítólag az Aszkoldot kijáratára engedelmét kapott. Togo azért nem ismételte meg eddig a Recsitelni esetét, mert előbb végezni akar a portarturi hajókkal. Az orosz hajók erőszakos kihurcolását percről-perce várják.

Leszerelt hajók.

Berlin, aug. 19.

A német birodalmi kormány komolyan veszi a semlegesség szabályait. A Csinghauba menekült összes orosz hajókat leszereltette s körülbelül 1500 orosz lefegyverezve Kiaocsauba bevezették. A hajókat engedik ugyan kijavítani, de a háború végéig tényleg kell maradniuk a kikötőben. A Cezarevics kijáratához már hozzáfogtak. Egy pétervárról érkezett jelentés szerint a Keleti tenger hajóraját a Sárge-tenger felé való újbólani óriási szénszállító hajók fogják kísélni.

Vladivoszto.

Pétervár, aug. 19.

A sulyos sérülésekkel visszaérkezett „Rossija” és „Gromoboi” legénysége egészen biztosan állítja a „Pallada” elsüllyedését. Egy odaérkezett jelentés szerint a „Novik”, melynek sikerült elmenekülnie, nem a japán tengeren, a kontinens és a japán szigetek közt) hanem Japán megkerülésével igyekszik Vladivoszto felé. Egy hír szerint már el is süllyedt, más hír szerint Kamimura elébe került s elfogta. E jelentést Tokióból még nem erősítették meg.

London, aug. 19.

A szibériai ezredeket, főleg Tobolszk, Tomszk és Irkutsk kormányzóságokból

Vladivoszto védelmére rendelték. Biztosra veszik, hogy Port-Artur eleste után a japánok teljes erejükkel rávetik magukat Vladivosztoakra. Sacheni szigetén és a város körül több gyanús embert fogtak el. Azt hiszik, hogy kémek. A csapatok egyre öszenlenek a városba. A vonatokat alig gőzözik az élelmi, költő s mindenféle hadiszerek szállítását. Rengeteg mennyiségű fegyver, lőpor s lövegek érkeznek naponta. Az erődítési munkálatok megfeszített erővel szakadatlanul folynak. A kikötőt uszó- és lehorgonyzott aknákkal árasztják el. Ez az erős készülődés megerősíti, hogy Port-Artur már csak végnapjait éli.

Pétervár, aug. 19.

(Részletes jelentés.) Reizenstein ellentengernagy jelentő táviratilag Miklós cárnak Sanghaiból: 10-én reggel 5 órakor hajórajunk elindult kifelé Port-Artur belső kikötőjéből. Fél 9-kor a hajók, a melyek előtt kotróhajók mentek ékvonal alakzatban, a következő sorrendben fejezték be a kihajózást: elől uszott a Cezarevics, Withof ellentengernagy, hajórajparancsnok zászlójával, azután jött a Retvizin, a Podjeda és Beresviet, amelyre Uchtomszki herceg ellentengernagy a páncéloskölönitmény parancsnokának zászlója volt kitéve. A Szabasztopol, Poltava és az Aszkold, az utóbbi Beizenstein ellentengernagy a kirkálólóhajóraj parancsnokának zászlójával, a Pallada és Diana jöttek ezután. A torpedónaszádflottilla élén a Novik kirkáló haladt.

A torpedónaszádok első osztálya a Cezarevics parancsnokhajó előtt ment. Két ágyúnaszád és a második torpedónaszád-osztály szolgált a hajórajnak oldalvédőt. A Mongolia kirkálóját, mely a Voros Kerezt zászlóját tűzte ki, fejezte be a sort. Az aknákkal elzárt kikötőn át baleset nélkül mentek a hajók, de ez két órát vett igénybe. Délelőtt 9 órakor a parancsnokhajó ezt jelezte Vladivoszto. Kihajózásnak pillanatában az ellenséges hajók különböző pontokon kezdtek összpontosulni. Negyed 11-kor a korórhajó az ágyúnaszádokkal és a második torpedónaszád osztállyal visszatért a port-arturi kikötőbe, míg a hajóraj 8-13 óra között sebességgel előment. Az ellenséges hajóraj fordulatot tett és elzárta útunkat. Hajóink, melyek először balra mentek, jobbra fordultak és ellengőzzel távolodtak az ellenséges flottától. Mielőtt az ellenséges hajók látóvonalba jutottak, megkezdődött a harc. Mind a két hajóraj újból megváltoztatta útirányát, miközben a japán flotta ugyanazt az irányt vette, mint a miénk. Az Aszkold, amely a Poltava nyomán haladt, egy ellenséges löveg kéményén találta, miáltal a kazán használhatatlanná vált.

Nagy tüzek Erdélyben.

A veres kakas pusztítása.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, aug. 19.

Az országjáró pusztító rettenetes tüzvészektől kicsiny hazaszerzőcskünknek is bőven kijutott. Egy másuttan kapjuk a híreket az erdélyi részektől a borzasztó pusztításokról. A nyomor, melynek a lakosság a szárazság okozta csapások miatt elbenedett, módfelett fokozódik azzal a megmérhetetlen veszteséggel, melyet a tüzvészek mindenfelé okoznak.

A közeli Topánfalva pusztulásáról már tegnapi lapunk távirata hírt adott.

monopoliumtól. S Berlin befolyásának győztetésében buzgólag segítőkész a portának Anglia.

Beaconsfield lord haláláig Anglia valószínű kardja és pajza volt Törökországnak, de aztán nagyot fordult az angol politika s az új irány az örmény lázadásban érte delelőjét. De Gladstone bukása után nagyhamar föllismerték Londonban a helyzetet s belátták, hogy Abd-ul Hamid a panislam propaganda segítségével forradalomba so dorhatja Chinát, Indiát, Súdánt, s ezután nagyot változtak a dolgok. Egyébként a nagy ur udvarában csak két párt van: angol és orosz; a szultán egészen elszigetelt áll nemet rokonszenveivel, mert a birodalmi kancellária tizedrészt annyit se fordít a befolyásos portai urak megnyerésére és rokonszenvének megtartására, mint Anglia és Oroszország. A szultán jó szívvel látná a német vasutépítőket, de kincstára oly csekély kamatbiztosítást ígér, hogy a 4-5 százalékos szokott birodalmi tőke naggya visszavonult. A Kóniától Barszorig terjedő vonalat németek és franciák építették 1902. óta; az Ergoliig nyúló sinpárt 1903-ban vették munkába ugyanők s csatlakozásra szólították az angolokat, — de az exclusiv londoni tőkés visszautasított minden közlekedést.

Az nem állapítható meg teljes biztos sággal, hogy hol keletkezett a panislamismus, melynek végső célja: az egész mohamedan világ egyesítése a szultán személye körül — a kereszténység ellen. Talán a bahárai emir udvarában, a hetvenes évek legelején vetették föl az eszmét s a szultán arén alatt mohamedán ligát öhajítottak alakítani, mely Afghanistanban az angolokkal, Turkestanban pedig az oroszokkal szálljon szembe. Rudhair chan, Rhokand vidéki törzsfő lett volna a nagy eszme első hirdetője, ki bejárta egész Arabiát, be a nagyur ázsiai birtokait és lelkes szavakkal igazgott, sőt fanatizált mindenfelé, az oroszok, mint angolok ellen indítandó szent háborúra. A meg szervezett liga, a keresztények, vagy jobban Európá ellen irányult, s a szultánt tekintette természetesen fejedelmének. De az 1876/77-iki események, a veszített háború, a birodalmi megcsönkítése lealázták Kelet szemében a Khalifát, — s ellene fordultak ázsiai, mint afrikai hírsorsosai.

Most az alábbi részletes tudósításban számolhatunk be a tüzvész rettenetes pusztításáról:

A tegnapi délelőtti Topánfalván pusztított tüzvész majdnem az egész községet elhamvasztotta.

A tűz délután 4 óra tájban keletkezett a Pilip-féle istállóból, vagy a Csiky testvérek raktárhelyiségéből és azig egy pár perc múlva tüzet fogtak a szomszédos épületek is. Rövid negyed óra alatt lángtengerben uszott az egész község s a főúr magánházaival együtt a tűz martalékává lett. Leégett a községháza, a kaszinóépület, az adóhivatal is, sőt a községháza okmányai, hivatalos könyvei, butorai mind odavesztet. Leégett a főszolgabíró hivatala, a gör. kath. templom és a görög katolikus iskola, erdőgondnokság épülete és még több nyilvános épület.

Abrudbányáról a tűzoltók, majd a katonaság megjelent a vész színhelyén, de segíteni alig tudtak. Epen maradt a járásbíró és telekkönyvi épület, továbbá az állami iskola, dr. Érsek Elek járásorvos háza, a postaépület, a Csiky-féle vendéglő és még ezen kívül néhány épület.

Gróf Bethlen Géza főispán táviratilag jelentést tett a helygymnáziumnak és a nyomor enyhítésére 5000 korona segítséget kért, honnan táviratilag még a délelőtti folyamán megfelelő összeget utalványoztak segélyképpen a lakosok gnak.

A hajléktalanná vált lakosság nagy része Abrudbányára menekült. A segélyakció megindult és mielőtt a helygymnázium részéről kiállításba helyezett pénz megérkezik, kenyert, szalonát és élelmi szereket fognak a szükséglet szenvedő lakosság között szétosztani.

A kár nagysága eddig megállapítható nem volt, mert a meglehetősen vagyonos község lakosságának házin kívül az összes gabonaműve, élelmi cikke, igavonó marhája és az összes butorberendezés porrá égett.

Borszék közvetlen közelében mint tudósítónk írja, már napok óta nagy erdőégek vannak. Első ízben a dítről közbirtokosság tulajdonát képező „Tiova” erdőterületben gyuladt ki, mintegy 20 hold területen az erdő. Majd a Szárhegyi erdőterületben gyult ki egy 10 holdnyi területen. A nagy szárazságban, az erős szél által elesztett óriási tűz borzasztóan szép látványt nyújtott, toronymagasságban lobogván a fenyők. Az oltási munkálatokat — melyben Borszék, Dítrő s Szárhegy népe emberfeletti munkával vett részt, Bíró János marosvásárhelyi erdőfelügyelő vezette nagy szakértelemmel s első sorban neki köszönhető, hogy az óriási tűzveszedelmet korlátok közé szorítani lehetett. — A tüzek minden valószínűség szerint a málnaszedő gyerekek által rakott s elhagyott pásztortüzekből keletkeztek.

Marosvásárhelyi levelezőnk híradása szerint tegnapelőtt a Szováta felett elterülő Székhasva eddig ismeretlen okokból gyuladt. A tűz nagy területen pusztított. A járási főszolgabíró Szováta és Illyésmező lakosságát a tűz oltásához kirendelte. Gróf Lázár István főispán is kiutazott Szovátra személyesen intézkedni. A kár nagysága eddig nincs megállapítva.

Brassóbol írják: Borzalmas tüzvész pusztított Bodzás-Ujlakon, a hol tegnapelőtt éjjel tűz támadt, mely elpusztította a községet. Két épület kivételével, a község 90 lakóháza és a reform. templom teljesen leégett. Elpusztult a marhaállomány, a takarmány és a tűz áldozata lett hét emberélet is, a kiket a lángtengerből nem lehetett kimenteni. Így is minden elpusztult, mert a szörnyű tüzvész kitérése oly gyorsan történt, hogy csupán az emberek kimentéséről lehetett szó.

Kásdivásárhelyen — mint tudósítónk írja — tegnapelőtt délután 2 óra tájban a határon nagy tüzvész pusztított. Nagy János turógyári földjén cséplésztte gabonáját, mely egy kihullott szikrából tüzet fogott s perc alatt az összes ott levő gabona és árpakészlet s szalmakazal lángokban állott s porig leégett. Nagy János kára igen jelentékeny. A munkásoknak semmit sem sikerült a gabonából megmenteni.

Dési tudósítónk jelenti: Szolnokdobra vármegyében a csákgórból járásban levő Sédtele községben a napokban nagy tűz pusztított, mely 17 családát tett hajléktalanná. Leégett 17 lakóháza a gazdasági melléképületekkel s a felhalmozott gabonával és takarmánnyal együtt. A szeles idő s az állandó vihány volt táplálója a nagy tüznek, melynek keletkezési okát még nem tudhatni.

UJDONSÁGOK.

A kolozsvári új színház építése.

Kolozsvár, aug. 18.

Tegnap d. e. fél 1 órakor az új színház helyét szemlélte meg egy bizottság, melynek tagjai voltak: Szvacsina Géza polgármester, Felner műépítész, Gere Kálmán főmérnök, Fekete Nagy Béla, Eszterházy László főjegyző, Pócy Mihály főmérnök.

A színház körülbelül 40-45 méternyire lesz a gyalogjárótól. Homlokzata a park felé lesz. Pontosan még nem határozott meg az épület elhelyezése, mert előbb próba-álmányokat helyeznek el és csak az-

után határozzák el véglegesen a színház-épület elhelyezését.

Egyébként ma járt le a színház építésére kiírt pályázatok határideje. Bezerédj Viktor min. tanácsos elnöklete alatt össze is ült a bizottság, hogy a beérkezett pályázatokat felbontsa. Az ülésen jelen voltak: Béli Ákos gróf főispán, Szvacsina Géza polgármester, Felner építőművész, Gere Kálmán megyei főmérnök, Pócy Mihály városi főmérnök; az államépítészeti hivatal részéről pedig Simák Lajos és Mittelmann Aladár kir. mérnökök. Az új színház építési munkálataira beérkezett összesen harminchárom ajánlat.

Beadattak pedig a következő pályázatok:

1. Jungfeld Gyula mű- és épület lakatos Budapest. 39198 kor. vasanyagot 18.8 százalék engedménnyel 44215 K értékben elvállalja.

2. Körtin B. Budapest, fűtés és szellőztetési munkákat 28 százalék engedménnyel 33000 korona összegért.

3. Wien János Budapest, facement munkákat 1364 korona összegért.

4. Janczer és Neuhoff Budapest 28665 korona, fűtési munkákat 8 százalék engedménnyel 26372 kor.

Zellerin fűtés és szellőztetési munkákat 20 százalék 31700 kor. értékben.

Zellerin bádigos-munkákkal 25 százalékkal felülfizetéssel 18087 koronért.

Zellerin vízvezeték és csatornázást 27000 koronáért.

Pölmann H. mérnök Budapest, fű és szellőztetési munkát 27678 kor. 7.6 százalék engedménnyel, a szinpadot 17.6 eng. 2265 koronáért, vízvezetékét 13.3 százalék eng. elvállalja.

Budapesti szivattyú- és gépgyár vasmunkákért 2 százalék felülfizetéssel.

Heidelberger Tivadar aszfaltgyára facementet 11 százalék engedménnyel.

Heidelberger Tivadar aszfaltmunkát 18 százalék engedménnyel.

Magyar Waggon és Gépgyár, Győr vaszerkezetet 8.7 százalék engedménnyel 66888 kor. ért.

Györgyfalvi Miklós ácsmunkát 17792.20 korona egységárban elvállalja.

Danubius szerk. vasmunkát 1.4 százalék engedménnyel.

Knuth Károly Budapest, 13 százalék víz-, a csator. 24 százalék eng. fűtést és szell. 24 százalék.

Czékó Lajos ácsmunkát 8.4 százalék, kőművesmunkát 9.1 százalék engedménnyel.

Reisinger József földmunka 11.1 százalék, ácsmunka 10, facement 10, aszfaltot az egységárért, csatornázást 10 százalék engedménnyel.

Hausmann és Társa földm. 2.5 száz., ácsm. 2 száz., bádigos 12, szerkezeti vasm. egységár, facement egységár, aszfaltm. 9, fűtést 31719 koronáért, vízvezeték 20, csatornázás 27 százalék engedménnyel.

Pollák Samu Kolozsvárt, csatornázás 1 tétel 20, csatornázás 2 tétel 30 százalék engedménnyel. Facement egységárért, aszfalt 18 százalék engedmény.

Reményik Károly az összes munkákra: földm. 2.4, ácsm. 6.50, aszfalt 8 engedménnyel, facement 10 százalék, bádigos 15 százalék felülfizetéssel, vasmunkákat egységárért, csatorna 32.5, vízvezeték 20 százalék engedménnyel.

Törs és Ormai vízvezetési munkát 20 százalék, csatornázást 32.5 százalék engedménnyel vállalja el.

A pályázatok kihirdetésénél nagyszámú érdeklődő jelent meg.

A világitás.

Kolozsvár, aug. 19.

Tegnap este ismét részleges kivilágításban volt része a kolozsvári közönségnek.

Nem akarunk ismétlésekbe bocsátkozni: elmondottuk már arról az egész ügyről többször a véleményünket.

Mindenesetre örövendünk annak, hogy ezt a felesleges parádét, ha az idén csekélyebb eredménnyel is — sikerült némileg megtörnünk.

Konstatálni kívánjuk azt, hogy a rendőrség, felesleges ovatoságból ismét egy csapat csendőrt helyzetett készenléte; amire természetesen semmi szükség sem volt. A kivilágítás ideje alatt sehol sem fordult elő semmiféle rendezavarás.

A kivilágítás megváltására tegnap dr. Issekutz Gyula kir. ítélő táblai bírótól 2 koronát, Gyárfás Dezsőtől, a „Grand” kávéház tulajdonosától 4 koronát: összesen 6 koronát kaptunk, mely összeggel gyűjtésünk 52 koronára emelkedett.

A püsszegők.

— Stephanidesz Károly karnagy ur figyelmébe. —

Sok szó esett e lap hasábján arról az utóbbi időkben már csaknem rendszerre fejlődött és eléggé alig elilléhető rossz szokásról, hogy a színház előadásokon a közönség elismerő tapsait püsszegésekkel igyekeznek elnyomni, hogy a tetszésnyilvánításokkal egyidejűleg rendszeresen elhangzanak a nem tetszésnek és ama bizonyos, mód felett bántó hangjai.

Az, a ki a színházba megy, lefizesi az ő forintját, koronáját, fillérjét — az élvezni akar pénzért. (Hogy ez mostanában ugyan elég ritkaság számba megy a kolozsvári színházról: arról itt ne essék szó!) Ha már most nekem tetszik valami s helyén valónak látom: megtapsolom. Ehez jogom van. Ahhoz azonban sok szó térhetne, hogy vajon van-e jogom nem tetszősémnek is olyan külső formátan jelet adni, a mely forma nemcsak nem szép, hanem bántó, kellemetlen. Kellemetlen a szomszédoknak, kellemetlen a közönségnek, de legfőképp és különösen kellemetlen a szereplő színészre nézve, ki bizony nem egyszer rászólgál az elismerő tapsra. Iyekszik, buzgolkodik, de ha püsszegni kezdünk — bizony elveszti a kedvét. A színházba járó közönségnek nem lehet kedve ilyen hecelődésekre!

Sokszor a karzati közönség soraiban kerestük értelem „hecc” szerzőit. Egy idő óta azonban rájöttünk, hogy a püsszegés nem a karzatról indul ki, hanem más-honnan....

Erre a tapasztalatra pedig az vezetett rá, hogy ezek a bántó, kellemetlen püsszegések főleg azokon az előadásokon ismétlődtek sűrűn meg, a mikor a zenekarnak dolga van: az operatőknél és népeknél darabnál.

Az ilyenkor tett megfigyeléseink indítottak arra, hogy szemünkkel Stephanidesz Károly karnagy urhoz forduljunk.

A karnagy urnak — szentül meg vagyunk győződve róla — nincs tudomása arról, hogy bizony a püsszegés nem a karzatról, hanem az általa dirigált színházi zenekar egy tagjától indul ki.

Ez a fiatalember, hogy egy-egy énekszámba a szinpadon elhangzik s a közönség tetszésének kíváncsn kifejezést adni, tapsolni kezd: olyan vehemensséggel állítja fel a saját kúlv „fuvhangszerét”, hogy az erők is kiadagadnak arcán az erős püsszegéstől. Persze csak kezdeni kell, a karzati fiatalok szívesen követi a derek zenész urat.

Már most kérdjük mi oka van ennek a fiatal embernek a püsszegésre. Az nem lehet ok, hogy a szinpadon éneklő szereplőnek ártani akar (pedig nagyon sokat árt, de meg méltán bosszítja is azokat). Azt sem akarjuk hinni, hogy a közönség élvezetét akarná bántani, hiszen ennek a közönségnek a fillérjeiből fizetik meg az ő „művészi” hegedő játkát.

Mi tehát az oka?

Nem lehet más, minthogy a fiatal másodhegedős az énekszámba esetleges megismétléséről nem akarja farszítani a karját.

Ez ugyan a legtermészetesebb ok, de ehhez mégis csak van néhány szarunk,

Ha az a fiatal ember kevéssé tartja a gázsíjait arra, hogy egy énekszámbot kétszer is eljátszon: kérjen fizetésemet, vagy hagyja el azt a neki talán unalmasnak tetsző mesterséget. Csapjon fel karra, terelje, vagy szinagagatónak, vagy akadémik. De azt kikérjük magunknak, hogy — mintegy a közvélemény szószólója — kellemetlenkedjék püsszegéseivel a színházi közönségnek.

Kérjük Stephanidesz karnagy urat, magyarázza meg a fiatal zenész urnak, hogy több tisztelettel viseltessék az közönség és a művészek iránt.

— (Szent István napja.) Az első magyar király dicső emlékezetét ünnepeljük a nemzet. A magyar királyság megalapítójának emléktünnepét kegyeletesen üli meg Kolozsvár közönsége is. Ma délelőtti 9 órakor a Mátyás királytéri Szent Mihály templomban ünnepi istentisztelet lesz, melyen az összes hatóságok és hivatalok részt vesznek. Az ünnepi misét Bíró Béla apátplebános szolgáltatta nagy segédlettel. Az ünnepi istentiszteleten a következő egyház művek kerülnek előadásra: Wolf K. Veritas mea, éneklő Kálmár József, a nemzeti színház tagja. Farkas Ödön. Avo Maria, éneklő Sándor Erzsé és Kálmár József. Rokitanszky: O solutarius, éneklő Sándor Erzsé.

— (Horváth Ignác emlékkönyve.) Horváth Ignác Mátyás huszár alezredese élete 90-ik évfordulója alkalmára Kolozsvárt, Kuszók István szerkesztésében emlékkönyv jelent meg. Az emlékkönyv az ünnepelt arcképével s a honvéddajítások csoportképével van díszítve. A könyv 50-öt meghaladó honvédegyet és más testület emléksorait tartalmazza. Üdvözlő sorokat és verseket írtak: Szabolcska Mihály, Kopácsi Dezső, Haller János gróf, Hollai Árpád főispán, Esterházy Miquel gróf és mások. Az emlékkönyv tartalmazza az emlékbeszédeket s az ünnepély lefolyását. Érdekes fejezet a könyvnek a kolozsvári honvédegyetlet életben levő tagjainak névsora, melyet zászlóaljanként állított össze a szerkesztő. A könyv ára 1 kor. Megrendelhető a kolozsvári erélyke muzeumból. A jövedelmet Horváth Ignác alezredese neve fenntartására fordítják.

— (A Bethlen kollegium kirándulása.) A Bethlen-koll. ifjúsága és tanári kara adatai kirándulása tegnap véget ért. Szerdán, 17-én Orsova történelmi nevezetességeit tekintették meg. Első sorban a karánbesési út azon háza elé mentek, ahol Kossuth L. utolsó éjszakáját töltötte. Itt a Hymnus elnevelése után Bodrogi János tanár intézett lelkes beszédet az ifjúsághoz s ismertetve a történelmi vonatkozásokat. Utána egy VII. o. tanuló, Vadas József mondotta el a Kossuth emlékiratait bevezetéséből azt a gyönyörű részt, amely távozására vonatkozik. A Szózat elnevelésével ért véget a kegyeletes ünnepély. Innen Adalék szíjterem mentek, majd a Koronakápolnához. Mindkét helyen Bodrogi tanár ismertette a történelmi vonatkozásokat. 17-én

délután érkeztek Herkulesfürdőre, a hol a kiránduló társaság nagy gyönyörűséggel nézte a fényes kiváltságát. — 18-án a fürdőt és környékét tekintették meg a több kisebb kirándulást tettek a közeli kiránduló helyekre. Fűrés után Lugosra mentek s a 18—19-ike közötti éjszakát ott töltötték. A minden tekintetben fényesen sikerült kirándulásnak tegnap, pénteken este a gyorsvonattal érkezett haza Nagyenyedre.

— (Az állami tanítónőképző új növendékei.) A vallás- és közoktatásügyi miniszterhez tegnap leérkezett azoknak a növendékeknek névsora, kik a jövő 1904—905 tanévre állami tanítónőképzőbe felvették. A tanfelügyelőség és az intézet igazgatóságánál megdundult a fölvetett növendékek névsora, ugyiszintén az is, hogy kik milyen kedvezményben részesültek.

— (Tüz.) Tegnap este ismét feléverték a tűzoltó őrtorony vészharangját. A kajántói-uton volt most is a tűz, szerencsére azonban nem okozott nagyobb károkat. A tűz fél tizenkettőkor ütött ki a Kajántói-ut. 1. szám alatt. Egy szénaboglya gyuladt meg eddig ismeretlen okból. A házbelieknek a szomszédok segítségével sikerült a tűz tovatérjedését megakadályozni, úgy hogy a gyorsan kivonult tűzoltóságnak már alig akadt dolga.

— (Uj hegyközség.) Kolozsvár város határán legközelebb új hegyközség alakul. Biró József ugyanis a hátulós hójai szőlőhegy birtokosai nevében kért adókat a városi tanácsához a hegyközség alakulása iránt. Minthát a betervezett kimutatás szerint a Hátulós hója és Kányaméri szőlőhegy területének nagysága, valamint a birtokosok száma a törvény követelményeinek megfelelő. Hátulós hója és Kányaméri szőlőhegy birtokosságának hegyközséggé való alakulását a tanács szeptember hó 28-ik napjának délelőtti 10 órájára a városház közgyűlési termében kitűzte. Ennél fogva az idezett szőlőhegy összes birtokosait lapunk útján is felhívja a városi tanács, hogy a hegyközség alakulását gyűlésen a jelzett helyen és időben saját érdekében megjelenni avagy magukat megbízottjaik által képviseltetni szíveskedjenek.

— (Összeesküvés a szolgabírák ellen.) Megírjuk, hogy Csongrádon összeesküvést szerveztek Nyíry Sándor, Tasnády Imre szolgabírák és még több tisztviselő ellen. Az összeesküvés szervezőjét Karkos Jánost tudvalevőleg agyorlotta Bogdán József főcsendőrőrmester. Kiderítették, hogy bűntárs is van Maszlagn János személyében, a kit szintén letartóztattak. Most azt jelentik nekünk, hogy Maszlagn Sándor nevű fiát is letartóztatták. A hatóság tovább folytatja a nyomozást, mert valószínű, hogy még több bűntársa is van Maszlagnak.

— (Ipari fogyasztási szövetkezet Kolozsváron.) Miskolcon már hosszabb idő óta működik eredményesen egy cipő és Debreceben egy csizmadia szövetkezet. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara megbízásából, Lengyel Károly helybeli cipész, kamarai beltag elutasított, hogy a szövetkezetek működését tanulmányozza, hogy tapasztalatait esetleg itt nálunk is értékesíthesse hasonló irányban.

— (Megsértett művésznők.) Turóczenyénél a rózsahegy kir. törvényszék Gregor rózsahegy lakost, a ki Tajovszky név alatt sokszor lőt lapokba írogatni, háromhavi fogságra ítélte, mert a turóczenyénél Ludov Noviny című lőlapban a Halmi-szintársulat nőtagjait durván megsértette. Az elítélt fölébejött, de a királyi tábla az ítéletet jóváhagyta.

— (A „fiumei kávébehozatali társaság” fióktelepe) Kolozsvári, Mátyás-ter 12 szám alatt (Nagy Gábor házában) megnyitott. E cég kávéi és teái a létező legjobbak.

— (A nemzetközi tűzoltó-kongresszus.) A kongresszus második napján az ülés reggel kilenc órakor kezdődött, nem lankadó érdeklődéssel. Telt karzatok mellett nyitotta meg, — De Marie Ágost, francia tűzoltó-főparancsnoknak, a ki a toliótrákort tartott értekezést. A mindvégig érdekes és tanulmányos előadást meleg éljénnyel fogadta és honorálta a hallgatóság. Nagy figyelemmel hallgatták meg ezután Goldini felolvasását és a Ratienskyt is, a ki az automobil-tűzoltókocsokról érkezett. A kongresszus délután három órakor az Op. rába ment, a hol a záporpróba volt. Ennek megtekintése után a kongresszus tagjai a mont-egyestület telepét tekintették meg. Este bankett volt.

— (Aki a saját koporsójáról gondoskodik.) A napokban egy igazított-lak látszó fiatal ember állított be egy ugrvári butoraktába s koporsók után kérdőzködött. A tulajdonos elvezette az ifjút a koporsók közé, a hol egyet, valamint a szemfedőt s egyéb kelléket kiválasztva, megvásárolta. Az alku megtörténte után az ifjú aziránt kérdőzködött, hogy egy halottnak Pátróhára való vasúti szállítása mennyibe kerül. Míior a felvilágosítást megnyerve látta, hogy ahhoz alispáni engedély is kell, kifizette a koporsó árát, a sárkeresztre pedig „Sirmai István” nevet festetve arra kérte a butoraktárost, hogy a koporsót s egyéb tárgyakat sürgősen gyorsárúké adja fel, szintén Sirmai István címen Pátróhára való állomásra. A butorakereskedő feladta a vasútra a koporsót, a szemfedőt, a fejpadná és a sárkeresztet, mely még aznap az ifjával együtt megérkezett nemcsak Pátróhára, de onnét szekeret Sza szabolas-megyei községbe, az ifjú szülőföldjére, ahol az ifjú édesanyja lakik. Mikor a halotti butorattal este 9 óra tájban megérkezett édesanyja házához, beöregedett hozzá. Ajtónyitásra azonban nem várt, hanem mielőtt édes anyja ölelé karjai közé szoríthatta volna őt, föbe lőtte magát. Az ajtót nyitó édes anyja már csak a holttestre talált. Rémülete annál nagyobb volt, mert ott találta fia holttestét mellett a koporsót is, mit Ungvárról hozott magával, amiben azután el is temették.

— (Hogy áll a komló?) Augusztus 18. Mint minden más földi terményről, úgy a komlóskoban is beállott az aszály okozta kár. Ez nyilvánul a növény gyenge fejlődésében, a tobozok tökéletlenségében, a kései virágok lezárásában: s így meggyengülve a növény, sok helyen fellépett a rézrozsda (s nem rézrozsda) kapcsolatban a komló-poloskával és bolhával. Középeurópában általában csak közepes termés lesz; kevesebb lesz a normális termésnél Csehországban 40—50 százalékkal, Rajonországban és Galiciában 30—35 százalékkal, Württembergben s Bázénban 20—25 százalékkal. Vannak hajók Elsasban s Angliában is. Sajnos, a hazai komlóskertek képe is megszorodott az utolsó tudósítás óta; a Dunántul leszedték már s 15—20 százalékkal kevesebb toboztermést kaptak, az Alföldi fekete földekben sem halad már a toboz-fejlődés, s félős a komlóbolha fellépése, vagy jégrihar az erdélyi részeken a lapály komlóskoban üde s egészséges a komló, a lejtőkön azonban szenved, általában 30 százalékkal lesz kevesebb a termés, de vannak helyek, a hol jégrihar járt vagy a bolha fellépett, ott 50 százalékal kárrol is panaszkodnak. Utóbbi napokban a bolha lépett fel erősen s már a tobozokra vetette magát: ilyen helyeken ajánlatos azonnal szedni, tehát a korai szedésben is utóznak a csehek, mert különben már a tőkén szét fog hullani az átiyukasztott toboz, de a szarításnál s zsákolásnál okvetlen be fog következni. Komló levelezés kárrol nem jött panasz! Korai komló is kevés termelt, a szedés különben 10—12 nap múlva általános lesz. A komlóértékesítés képe a fentiek alapján elég kedvezően alakulna, ha volna mit eladni. A Bácskában a korai komló 100 kilója 400 koronán kelt el, a Dunántulon 310, 340, 380 koronánál (elővett). Segesvár környékén is 3—4 koronánál beszélnek különként, a Háromszéken pedig pár nappal előbb 300 koronánál 340 koronára ugrott az ajánlat egy 24 óra alatt. Vevő alig egy-kettő van itt, de sürgőnyek már érkeznek. Most — úgy látszik — a cseh s bajor komlópiacokon dolgoznak, mert a bizonyos százalékban szükséges cseh komlót sietnek felvásárolni s csak utóbb jönnek be mihozzánk. Tavaly ellenkezőleg történt. Külföldi piacokon 50 kilónként fizettek eddig: Szaz környékén 230—240 koronát, morva komlóért 230—240 koronát; Felső-Stájerországban 100 kilónként 360—400 koronát, a morva piacon 50 kilóért 230—240 koronát, Dél-Stájerben Goldingert 400 koronára. A nürnbergi piacon tettnangi nyári terméket 155—180 márka (50 kiló), Strassburgban 168 márka. Hir szerint a vásárlási kedv mindenütt élénk. Ajánlatos, hogy természetünk felkísért mintákat küldjenek a segesvári komlószövetkezet árucarnokába s a vidéki sörözők egyletté (Budapest, Akadémia-utca 14. sz.) mert magyar sörgyárosok érdeklődése is közvetlenebb az idén. Heti komlópiac-jelentéseket a segesvári komlótermelő-szövetkezet elnöksége (megyeház) küldöz szét, az időnyre az előfizetés két korona.

x Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűvizet valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emésztésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet. x (Hitetlenek, a kik egészséges napjaikban a mesterséges fehérvér-készítmények értékét kétségbevetik, már sokszor, ha nyomuk a természetes eledelet képtelen volt megemészteni, ilyen erősítő-szerek használata után azoknak a hívei és pártolói lettek. Hosszabb idő óta a pácienseknél legnagyobb elterjedtségnek és kedveltségnek örvendő a Somatose. Magas fehérvértartalmánál fogva az izomgyarapodáshoz szükséges anyagokat könnyen emészthető formáyalakban szolgáltatja.

Kiadó.

Utcai elegáns butorozott garson lakás

előszobával.

Mátyás király (fő)-tér 12. sz. II. em. 27. a.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szombaton: A hajduk hadnagya. Vasárnap: Pethes Imre föllépésével: Ocskay brigadéros. Hétfőn: Pethes Imre föllépésével: Egyenlőség. Kedden: Pethes Imre föllépésével: Danisefk. Szerdán: Lotti ezredesei: Csütörtökön: Aranyvirág. Pénteken: Hóféherke. Szombaton: Keresd a szíved. Vasárnap: A tékozló.

* A madarász. Kis száma közönség előtt elevenítették fel tegnap este azt a régi népszerű operettet, győző előadásban. A szereposztás ismét helytelen volt. H. Károlyi a postás Miklást, Harkányi pedig a hercegnőt játszta volna, bizonyára jobb előadásban lehetett volna részünk. A címszerepet Székely Gyula énekelte gyönyörű baritonjával szép sikerrel. Játéka — azt hisszük — sokkal hatásosabb volna ha nem igyekeznek szerepe minden egyes szavát olyan nagyon pointirozni. Károlyi Leona a hercegnő szerepét bájosan kedvesen játszta, énekszámait mindenikét megtapsolták. Harkányi kis terjedelmű hangja alig bírja a postás Milka énekszámait.

Nagy Imre jóízű humora állandó derűtlenségben tartotta a közönséget, nem különben Szakácsné dícséretes alakítása. Deszéri és Bérczi a két professzor szerepében éri el nagy hatást. Kalmár szépen énekel.

* Ocskay brigadéros — Pethes Imre. A mint már jeleztük, holnap vasárnap kezd meg három estére terjedő vendégszerelését az „Ocskay brigadéros” című szerepében Pethes Imre, a budapesti Nemzeti Színház fiatal művésze, ki tavalyi első vendégszerelésével egy csapásra megnyerte magának a mi közönségünket is. Szentgyörgyi, Szakács, Tompa, Kassai, Székely, Mészáros, Tólvölgyi Margit és Bérczi lesznek a vendégművészek szereplő társai.

* Pethes Imre föllépései. Második föllépésűl, hétfőn Barrie fantasztikus vígjátékában, az „Egyenlőség”-ben, Cricthont játsza Pethes Imre, ki ezzel az alakításával emelkedett a budapesti Nemzeti Színház elsőrendű művészevé. Az „Egyenlőség”-ben Tólvölgyi Margit lesz partnere a vendégművészeknek, aki kedden bucsuzól Dumas rég nem adott orosz tárgyú színművében, a „Danisefk”-ben Oszip kocsi, ezt az érdekesen megírt, erős drámai szerepet játsza. A „Danisefk” többi szerepét Székely, Tompa, Mészáros, Nagy Imre, Bérczi, Vámos, Tólvölgyi Margit, Laczkó Aranka, Gál Janka és Palotai Pirokka játszák.

* Reprizek. Három régi, érdekes darab fölleveníre szerepel a jövő heti műsor. Pénteken Bródi Sándor 3 éve nem adott drámája, a „Hóféherke” kerül színpadra Tólvölgyi Margittal, Gál Jankával, Szakácsal, Szentgyörgyivel, Mészárossal és Tompával a főszerepekben. Szombaton Jókainak a 48-as szabadságharc keretében játszót poétikus színművét, „Keresd a szíved” adják. Ebben Tólvölgyi Margit, Hegedűs Székely, Szakács, Kassai és Tompa lesznek a főszereplők. Vasárnap Raymond nagyon rég pihentetett énekes színművé, „A tékozló” kerül színpadra. A darab két híres főalakját, Bálintot — Kassai és Katiczát — Károlyi Leona szíval fogják először játszani.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szombaton aug. 20-án:

A hajduk hadnagya.

Nagy operette 3 felvonásban.

Kezdte fél 8-kor, vége fél 10-kor.

Holnap, vasárnap, augusztus 21-én:

Ocskay brigadéros.

Közönség köréből.*

A sétatér levegője.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Ebben a szörnyű forróságban Kolozsvár egyetlen üdülőhelye a sétatér, melyet a közönségünk fel esténként, hogy egy kis frisslevegőhöz jussunk. Am mostanában ezt is elvették tőlünk. Elvették pedig oly formán, hogy az ott tartatni szokott gyakori tüzijátékok teljesen telifüstölik a sétatér levegőjét, amellyel kellemetlen büzt terjesztenek.

Nem irigylem a sétatéri kiosk-bérlő jövedelmét, de annyi bizonyos, hogy az országos csapadékunk nehezedő szárazsága mellett, ő megcsinálja a maga elsőrendű üzletét, nincs szüksége tehát arra, hogy az orfium mellett még tüzijátékokkal fokozza a kiosk látogatottságát. Miért kell tehát elszennvednünk esténként, a tüzijáték utókövetkezményeit: a kiosk közönségének arra szüksége nincsen. A kívül álló közönség mulatásából pedig ugy sincs haszna a bérlő urnak: felesleges tehát ily körülmények között megfertőztetni a sétatér levegőjét és a mellett még veszélyeztetni a tűzbiztonságot is.

Kiváló tisztelettel

V. V.

Táviratok

Debrecen határozata.

Debrecen, aug. 19.

Debrecen szab. kir. város kimondotta, hogy mindennemű szükségleteit szigorúan csak is magyar ipartermékekből szerzi be.

Dinamit merénylet a budapesti vasúti híd ellen.

Budapest, aug. 19.

A budapesti összekötő hídron ma két dinamit-patront találtak, mely nyilvánvalólag a híd lerobbantására volt szánva.

Elmaradt „Gotterhalte.”

Szatmár, aug. 19.

Ma a tábori mise alkalmával, a katonai zenekar nyilvánosságra jutott programjának első számú a „Gotterhalte” volt megállapítva. A polgárság nagyon felháborodott és ki volt adva a jelszó, hogy amint a bande elkezd a gyűlölt nótát, * E rovat alatt közölték nem vállal felelősséget a

ezzer ember fogja énekelni a szózatot.

A katonai parancsnokság tudomást szerzett e tervről és a »Gotterhalte-t levette a műsorról.

Egy orosz nagyherceg házassága.

Budapest, aug. 19.

Péttervárról jelentik: A cári megengedte, hogy Mihály nagyherceg, az eddigi orosz trónörökös nőül vehesse a montenegrói fejedelem egyik leányát.

Egy kínai hercegnő házassága.

Budapest, aug. 19.

Párisból jelentik: Murad Tessi kínai hercegnő ma házasságot kötött Richardo Vilmos olasz vasuti hivatalnokkal.

Tallian Andor temetése.

Török-Kanizsa, aug. 19.

Az öngyilkossá lett Tallian Andort, Tallian miniszter fiát, ma temették el óriási részvét mellett. A temetésen képviseltette magát a Ludovika-Akadémia. Részvétáviratot küldött a családhoz a felsége és József főherceg is.

A hazatérő Rigó Jancsi.

Budapest, aug. 19.

Rigó Jancsi, jelentékeny összegű végkielégítést kapott Chimay hercegnőtől és most utban van hazafelé Magyarországra.

Panaszos katonák.

Kassa, aug. 19.

Schwetzer Lipót vezérnagy, dandárparancsnok, most, hogy átvette dandárját, szemlét tartott, mely alkalommal egy csapat baka kilépett a sorból és panaszt emelt egy altiszt és egy hadnagy brutálitásával ellen. A dandárparancsnok jegyzőkönyvet vettetett fel a panaszról és megindította az eljárást.

A japán—orosz háború.

— Legújabb hírek. —

Budapest, aug. 19.

Londonból jelentik: A japánok követe bekötött szemmel ment be Stösszel tábornok elé és előadta a következő feltételeket:

Port-Arthur egész helyőrsége bántatlanul elvonulhat Kuropatkin seregéhez.

A nem katonákat oda szállítják a japánok, a hová menni akarnak.

Ezzel szemben követelik Port-Arthur átadását és az összes a kikötőben levő hajók átengedését.

Stösszel tábornok kijelentette, hogy utolsó csepp véréig védelmezi Port-Arthurt.

A két ellenséges hadsereg 14, 15 és 16-án nagy csatát vívott. Állítólag 20.000 japán esett el.

Londonból jelentik: A különböző kikötőben levő összes orosz hajókat leszerelték.

Togo jelenti, hogy két orosz naszádot elsüllyesztett.

Aru- és értéktőzsde.

Budapest, aug. 18.

Budapesti gabonátőzsde.

Kevés vételkedy mellett elkelt 10.000 métermáza buza 5 fillérig olcsóbb áron. Zab, rozs és tengeri csendes, változatlan.

Felmondattott 2000 métermáza tengeri augusztus hó 24-én leendő átvételre.

Az 1904. évi aug. hó 17. esti 6 órától aug. 18. esti 6 óráig Budapestre.

Érkezett:	Elszállított:
Buza... 13821 mm.	Buza... 15 mm.
Rozs... 3692 "	Rozs... "
Árpa... 1165 "	Árpa... 15 "
Zab... 879 "	Zab... 40 "
Tengeri... "	Tengeri... 6692 "
Repece... 150 "	Repece... "
Liszt... 690 "	Liszt... 9139 "
Korpa... "	Korpa... 1532 "
Összesen: 20397 mm.	Összesen: 17433 mm.

A határidő üzlet.

A határidőüzlet nyugodt, tartott irányzattal zárult és az árak nem igen változtak. A forgalom mérsékelt maradt.

Kezdete	Változás
Buza okt. 10.70	1074—1071
Buza apr. 10.92	1096—1095
Rozs	—
Rozs októberre 827	828—827
Rozs	—
Zab	—

Zab okt.	733	732—731
Zab	—	—
Tengeri aug.	—	—
Tengeri szept.	759	760—759
Tengeri máj. 1905.	752	754—753
Tengeri	—	—
Repece	—	—
Repece aug.	—	—

Budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde nyugodt, csendes irányzattal folyt le, néhány kötések csakis a két hitel Államvasutak és Rimamurányi vasmű részvényekben fordultak elő. A többi értékek névlegesen vannak jegyezve.

Felelős szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉ R.

Hazai elsőrangú gazdasági gépgyár kerületi képviselőt

keres lehetőleg a megye székhelyén, — kinek ha megfelelő helyiséggel rendelkezik, esetleg minta raktárt adna.

Csakis jónévű és a gazdaságokban ismerős egyének (termény- vaskereskedők, biztosító társaságok főgynökei stb.) kértetnek ajánlataikat, F. O. 13. alatt Haasenstein és Vogler hirdetési irodájába.

Budapest, Dorottya-u. 9. szám alá intézni.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy fényképezeti műtermemet előbbi helyén Wesselényi Miklós-utca 3. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelően berendezve újlag megnyitottam és a legmodernebb gépekkel felszereltem.

Műhelyemben készítek a legkisebb alaktól a legnagyobb nagyságig, úgy fényes mintáit kivétel platin képek, aquarell és olaj festmények, nagytájak, Elvállalom házon kívüli csoport, táj és épületek felvételét. Társas vagy családi képeknél nagy árkedvezmény. — Pontos és lelkiismeretes kiszámlálásról előre is biztosítva, maradok teljes tisztelettel

Csizhegyi Sándor, fényképész.

174 30—* fényképész.

M. Á. V.

tisztviselők fizetésrendezése alkalomával olcsó

pénzkezlésön kapható

Kölcsönt minden véglegesen kinevezett évi fizetéssel bíró vagy nyugdíjazott közisztviselő kaphat, kinek évi fizetése legalább 1800 K. Nyugdíjas 1200 kor. nyugdíjjal, 1000 koronánként töké és kamatban havonta 9 kor. törlesztendő, legtöbb esetben kezes nélkül.

Előleges kiadás nincsen. Drága kamatu jelzálog-kölcsönök olcsó 4% kamatu törlesztéses kölcsönökre átkonvertálhatók.

Országos földhitel- és személyközlésön intézet, 2344 83—*

Kolozsvár, Király-utca 16. Értelmezni lehet d. u. 3—6 óráig.

Nagy szövetáru raktár.

Moskovits Berta örökösének saját házában.

Deák Ferencz-utca 40. szám.

Alólított, mint a Moskovits Berta örökösök nagy szövetáru raktárának ügykezelője, tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a szezon előhaladása miatt, a cég rendkívül olcsó és előnyös bevásárlásokat eszközölt egy a külföldi, mint a hazai posztógyárakból.

Ennélfogva Moskovits Berta örökösének, eddig is jóhírnévűk révén szövetáru raktárában, minden színben és minőségben, külön férfi és női szövetek vásárlásában kaphatók. Eppen most érkeztek rendkívül finom ízlésű nyári szövetek a fürdői szezonra. Uraknak és hölgyeknek egyaránt nagy választék áll rendelkezésükre.

Finom fekete szövetek jutányos áron kaphatók.

Maradék szövetek előnyös bevásárlása folytán, abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy azokat revolvim nagyon olcsó áron árusíthatom.

A nagyérdemű közönség szíves látogatását kéri Zauderer Salomon, mint a Moskovits Berta örökösök ügykezelője.

Oktober 1-étől kezdve kiadó

Bolt-helyiségek

Deák Ferenc-utca 12. sz. a. (Adler-féle ház.)

Ugyanott

Egy utcza emeleti lakás

2 szoba és konyha. Ertekezhetni

Főtéri két emeletes
jelenleg — tiszta — 5%, de
fokozható jövedelmű bérház 3374 17—*
előnyös feltételekkel eladó!
Értekezhetni:
GOMBOS ügynökkel Malom-utca 16.

A Nagyszebeni Földhitelintézet

törlesztési jelzálog-kölcsönök ad:

2000 koronától kezdő összegekben, mely kölcsönök készpénzben fizetendők ki és 4, 4½, 4¾ és 5% kamattal és ½% kezelési díj mellett a tőketörlesztéssel együtt félévi részletekben visszafizetendők a következő feltételek alatt, még pedig minden 1000 korona tőke után fizetendő:

A)
1. 10 évi törlesztésre félévenként K. 65.04 f.
2. 20 évi K. 41.75 f.
3. 30 évi K. 34.79 f.
Legkisebb kölcsön 2000 korona, kivételesen 1000 koronától fogva is.

B)
1. 15 évi törlesztésre félévenként K. 48.52 f.
2. 25 évi K. 36.57 f.
3. 35 évi K. 32.05 f.
Legkisebb kölcsön 5000 korona.

C)
1. 30 évi törlesztésre félévenként K. 32.92 f.
2. 40 évi K. 29.69 f.
3. 50 évi K. 28.22 f.
Legkisebb kölcsön 10.000 korona.

D)
1. 50 évi törlesztésre félévenként K. 26.11 f.
Legkisebb kölcsön 30.000 korona.

Az ötven évi kölcsönök csak földbirtokokra adtak, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megelőző helyszíni szemle után.
Kölcsön folyamodványok az alulírtakhoz benyújthatók, ki minden bővebb felvilágosítást is készséggel ad.

Erdélyi erdő-faanyag- és bányá-ügynökség.
Gombos Benő Kolozsvár. Malom-utca 16. sz.

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÓVJUK, IGYUNK

K-IMPÉR

„RÉPÁTI”

BÁTHORI-FORRAS
EGYENYES
GYÓGY-SAVANYUVÍZET
M. kir. Gyógyintézetben előkészítve
1901/VIII. 1890. évi törv.

Elektrotechnikai szakiskola

laboratoriummal és tan-
műhelyekkel egybekötve

POZSONYBAN.

Folyó évi szeptember hó 5 én nyílik meg az 1-ső évfolyam oly növendékek számára, kik elméletileg és gyakorlatilag (két évfolyam alatt) elektrotechnikuskokká (üzemhivatalnokokká) stb. kívánják magukat kiképeztetni.

Felvételi életkor: 15 évtől 30 évig **Előképzettség:** Nehány közép- vagy polgári, kereskedelmi- vagy ipariskolai osztály.

Az elektromos erőnek hajtó- és világítási, nemkülönben vegyszeri gyári célokra állandóan növekedő értékesítése tanácsossá teszi a tisztelt szülők, (gyámok) részére, hogy fiaikat (gyámoltjaikat) a fentjelzett szakiskolába való belépés által e szép és sokat ígérő hivatásnak szenteljék.

Bejelentések napenként.
Az igazgatóság programot, tervezetet stb. kívánatra azonnal küld és közelebbi felvilágosítással szolgál

3432 6—6 az Igazgatóság.

Eladó takarmány!

Szolnok-Doboka megyében

Kirsch Kálmán somkeréki uradalmában

(vasút állomás helyben) 2—4

eladásra kerül 1000 mm. legjobb minőségű szén és 1000 mm. buza szalma;
ára: 14000 korona!

Ugyanott elvállalta tik azonnal vagy későbbben teleltetésre 100—120 darab szarvasmarha!

CHOCOLAT KOHLER

világhírű finom gyártmány

Egyedüli elárúsító nagyban Magyarországon

BRÁZAY KÁLMÁN

BUDAPEST VIII. József körút 37-39

Nincs pattanás!

kifűtés, mitesser, szeplo, májfolt vagy más arc-tisztatlanság, annak az arcán, a ki a világhírű valódi angol, teljesen ártalmatlan Balassa-féle

Ugorkatejet

használja, mely az arcot üditi, fehéríti és frissíti. Hatása biztos már 2—3-szori bekenés után. Vigyázzunk, hogy minden üvegen a „Balassa” név látható legyen. Üvege 2 korona, hozzá valódi ugorkaszappan 1 korona, puder 1-20 korona. Kapható minden gyógyszerárban. Postán szétküldi: Balassa K. gyógyszerár, Budapest—Erzsébetfalva. Óvakodjunk utánzatoktól. Főraktár Kolozsvár: Burger Frigyes drogueriában, dr. Hintz György gyógyszerárban.

3095 2*/40

Egy éves önkéntességre

előkészítő iskola

Zsolnán.

A polgári iskola igazgatóságának felügyelete alatt.

Középiskolai tanárok!

3453 3—3 **Fényes taneredmény!**

Tanfolyam kezdete:
f. évi szeptember hó 20-án

Felvilágosítást ad a tanfolyam igazgatósága.

Aczél Rajol Ekék,
Boronák és Jengerek,
„Viktoria Drill” Sorvetőgépek,
Répavágók, Tengeri-morzsolók,
Szecska-vágók
kézijárgány és gőzhajtásra.

Takarmánykamara berendezések,
Rosták és Trieurók,
Darálóok,
Egy, két és háromjáratu őrlő Malmok,

Szőlőszőlők és Borsajtók,
Sóherfejtőgépek,
Gőzcséplőkészletek,
kézi és járgányos cséplők,

ugy mindennemű mezőgazdasági gépek a legjobb kivitelben, olcsó gyári áron, előnyös fizetési feltételek mellett nagy választékban raktáron kaphatók:

Kirschfeld Károlynál **HOFHERR és SCHRANTZ** 3482. 1—12
erdélyi vezérképviselőjénél
KOLOZSVÁRT, Széchenyitér 1. szám.
Képes árjegyzékek és részletes leírások kívánatra ingyen és bérmentve.
Levél és sürgőnyczim **HIRSCHFELD KÁROLY KOLOZSVÁR.** Telefon 188.

AGRÁR

takarékpénztár r. társ.

Maros-Vásárhely

(teljesen befizetett részvénytőke: egy millió korona).

Főintézkedések: Nyárádszeredában és Maros-Ludason.

Jelzálogkölcsönök nyújt 300 koronától kezdődő leg félévi tőketörlesztést és kamatot magába foglaló részletekkel ellenében földbirtokra és nagyobb vidéki városokban levő házakra a becsérték feléig;

10-től 65 évig terjedő időre 4 ½% alapkamattal. Magasabb kamatu előző kölcsönök convertálhatók. Minden kölcsön a leggyorsabban: rendszeren két hét alatt készpénzben folyósítatik.

Számlától 6 hónapi lejáratig terjedő bel- és külföldi váltókat és utalványokat a legolcsóbb kamattal és költséggel.

Elfogad betéteket könyveskére vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Előleget ad értékpapírokra és belőlt termékekre is.

Folyószámlái hitelt nyújt betáblázásra és más elfogadható biztosítékra.

Vásárol és elad értékpapírokat, külföldi pénzeket; bevált részvényeket és kisorsolt értékpapírokat; teljesít tőzsdéi megbízásokat és átutalásokat; kiállít utalványokat és hitelleveket a bel- és külföldre.

Az intézet képviseli továbbá a legrégibb és legnagyobb biztosító intézet: a **Triestini Általános Biztosító Társaságot (Assicurazione Generale)** és eszköztől tűz-, üveg- és végvár, betörés elleni, továbbá élet- és baleset biztosításokat a legolcsóbb díj mellett.

3271 15*

MIT IGYUNK?
hogy egészségsünket megóvjuk, mert oszák a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert. Először a mohai

ÁGNES

forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, fölértelenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szén-savtartalommal fogva nemcsak biztos óvószert terjedő elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszerekkel fogva külön szere a legkülönbözőbb gyomor-, légcső- és húgyvezetési betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
Dr. Kéty.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a vese-bajt gyógyítani akarjuk.
Dr. Kövér.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a légcső- és tüdőbetegségek ellen óvni akarunk.
Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a máj- és sárgaságtól szabadulni akarunk.
Dr. Glass.

Háziorvosok számára másféltérszerűen valamivel nagyobb üvegekben, mint a kétes értékű mesterségesen szénsavval telített viznél, sőt a szódavíznel is olcsóbban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét a leg-szegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Árlistát a prospectust kívánatra bérmentve küld a mohai Ágnes-forrás kezelőse Mohai Fejérmegye. Kedvelt borviz. Kedvelt borviz.

Főraktár Kolozsvár és vidékére: 3358 8—12
Szele Márton urnál, Mátyás király-tér.
Egy üveg 1-6 liter 40 fill., egy egész literes 30 fill., és egy félliteres 20 fill.

Kinek **KÁLYHÁRA**
van szüksége, az okvetlen kérjen képes árjegyzéket

Fafűtéses (erdélyi)

Köpenykályhákrol!

KOCH JENŐ
kályhagyáros
a cs. és kir. hadsereg szállíójától

BUDAPEST
V., Báthory-utca 9. sz.

Legegészségesebb cirkulációs fűtés!

Egy jó magyar lovas

jutányos árban
belovagol lovakat.

Saját helyén, esetleg lovassokat is kiképez — katonai előírás szerint.
Lóversenyekre szintén a leggyorsabban!

Czim:
Magyar-utca 69. sz., Kolozsvár.

Ni! Ni! Olcsó!

Medi Sandor
raktárt nyitott

a Bak-palotában — (nagyhid mellett).
Kedvező áron elárúsít különó rinőségű

vérpiros (érett) dinnyéből.
Idejére: Szőlő és pityóka is lesz!
A n. é. közönség pártfogását kéri **Medi Sandor.**

Ni! Ni! Olcsó!

KIADÓ

vendéglői helyiség

Kolozsvárt, Ferenc József-út 5.
Értekezhetni a házmesternél.

3447 6—6

Egy árva leány
házvezetőnek vagy kisasszonynak
esetleg gyermekek mellé ajánlkozik.
Czim megtudható: kiadóhivatalunkban!
3481 2—2

EMKE

GYÚJTÓ!
MAGYAR-
GYÁRTMÁNY
NAPIGYÁRTMÁNY
36000 DOBOZ

Nevelő kerestetik

ki egy 12 éves ev. ref. vallású gyereknek a II-ik gymnasium összes tantárgyait taníthassa, hogy 1905. év június hó végén sikeres magánvizsgát tessen. Tanítás kezdődik 1904. szept. hó 1-én. Ki erre ajánlkozik, ugy kérem ajánlatait Kutyfalvára küldeni, igényei megjelölésével.

Cim: **Bedőházi Pál Kutyfalva**
posta: helyt.

3468 3—4

Telefon 439. sz. Több kiállításon jó munkáért kitüntette. Telefon 439. sz.

Az „Országos Ipar-Egyesület” által verseny és kivitel képességért ezüst dísz-éremmel kitüntette.

Léber Gyula

első erdélyi sodrony szövetséget, kert-kerítés és ruganyos aczél sodrony ágybetétek gyára
Kolozsvárt, Egyetem-u. 12.

Ajánlja minden e szakmába vágó munkát, u. m.: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez gépsodronyfonatait, díszkerítéseit és díszkapuit továbbá pincze, padlás, felső világossági, magár és éléskamra ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodronyfonattal való bevonását, áthányó rosták, szén, koks, kavics, föld- és porondválogatáshoz, szikrafogó cséplő- és egyéb gépekhez. Továbbá sodrony-ágybetétek (matraczok)

Nemkülönben zöldre festett légyiszövet, szelelő rosták, Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz és ezín szövetek. Kruppa sodronyszegélyzetek különféle mintákban, fakesetbe foglalt rosták, löher-szíták és szíták különféle ozélokra igen erősen készítettnek és gyári árak szerint számítottak. Aczél tűskés sodrony-kertek, erdők stb. bevonásához jutányos ártól is huzalít.

Képes árjegyzékkel bérmentve szívesen szolgál.